

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-137>

УДК 630*338.2: 334.735

ЛІСОВІ КООПЕРАТИВИ ЯК ІНСТИТУЦІЙНА ФОРМА МОДЕРНІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ ЛІСОВИХ КОМПЛЕКСІВ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІНОЗЕМНОГО ДОСВІДУ

FOREST COOPERATIVES AS AN INSTITUTIONAL FRAMEWORK FOR THE MODERNISATION OF REGIONAL FORESTRY SECTORS: APPLYING INTERNATIONAL BEST PRACTICE

Бардась Вадим Миколайович

кандидат економічних наук, докторант,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1211-2494>

Демидюк Сергій Максимович

кандидат економічних наук, доцент,
Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7911-7460>

Матрунчик Дмитро Миколайович

кандидат технічних наук,
Луцький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8173-2582>

Bardas Vadym

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Demydiuk Serhii

Private Higher Education Establishment
«Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities»

Matrunchyk Dmytro

Lutsk National Technical University

Обґрунтовано, що лісові кооперативи в останні десятиліття є ефективною формою консолідації ресурсно-виробничого та природно-ресурсного потенціалу дрібних лісовласників та лісокористувачів. Визначено, що вагомою конкурентною перевагою лісових кооперативів над іншими інституційними формами лісогосподарування виступає те, що їх створення не передбачає зміни форми власності на лісоресурсні активи. Доведено, що в Україні внаслідок поширення процесів самозаліснення значних площ сільськогосподарських угідь та земельної дерегуляції сформувалися передумови для імплементації у вітчизняну практику ведення лісового господарства лісових кооперативів, які продемонстрували високий рівень ефективності у країнах Західної Європи. Обґрунтовано, що становлення сучасної моделі лісової кооперації в Україні має поєднувати окремі елементи німецької, французької та італійської моделей функціонування сектору лісових кооперативів, щоб максимально мірою враховувати територіальну неоднорідність лісорослинних умов, а також забезпечувати конвергенцію пріоритетів функціонування приватного лісового сектору та пріоритетів розвитку сільських територій.

Ключові слова: лісовий кооператив, лісове господарство, інвестиційне забезпечення, лісові землі, самозаліснення, екосистемні послуги, побічне лісокористування.

It has been demonstrated that, in recent decades, forestry cooperatives have served as an effective means of consolidating the resource-production and natural-resource potential of small-scale forest owners and forest users. It has been established that a significant competitive advantage of forest cooperatives over other institutional

forms of forestry management is that their establishment does not entail a change in the form of ownership of forest resources. It has been demonstrated that in Ukraine, due to the spread of self-afforestation processes across significant areas of agricultural land and land deregulation, the preconditions have been established for the implementation of forest cooperatives into domestic forestry practice. These cooperatives have demonstrated a high level of efficiency in Western European countries. Research has shown that the German model of forest cooperatives is characterised by a high level of adaptability to market conditions and the modern challenges of sustainable and balanced forest management. It helps to overcome the fragmentation of forest land and improve the conditions for forestry production among small-scale forest owners and forest users. It has been established that the French model of forestry cooperation brings together the supply from a large number of small-scale forest owners, enabling them to enter into contracts with major players in the timber and pulp and paper industries, as well as with energy companies. It has been found that a distinctive feature of the Italian model of forest cooperative operation is their territorial identity, multifunctionality and social sustainability. In particular, Italian forest cooperatives often aim to preserve life in mountain villages, create jobs for vulnerable groups and promote the socio-economic revitalisation of depressed local communities. It is substantiated that the development of a modern model of forest cooperation in Ukraine should combine individual elements of the German, French and Italian models of forest cooperative operation. It should be done to take full account of the territorial heterogeneity of forest growing conditions, ensure the convergence of the operational priorities of the private forestry sector with the development priorities of rural areas as the primary territorial basis for the expanded reproduction of forest resource potential, enhance the comprehensiveness of the use of ecosystem services provided by forest biogeocenoses, expand the scale of agroforestry in sparsely forested regions.

Keywords: forestry cooperative, forestry, investment support, forest land, natural regeneration, ecosystem services, secondary forest use.

Постановка проблеми. Масштабність процесів самозаліснення сільськогосподарських угідь фактично призвела до перетворення великих площ даної категорії земель у землі лісогосподарського призначення, що де-факто сформувало передумови для становлення класу дрібних лісовласників та лісокористувачів. Водночас такі лісовласники та лісокористувачі не відзначаються навіть критично необхідним рівнем фінансової спроможності для повноцінного ведення лісового господарства. Перспективною формою об'єднання природно-ресурсного та ресурсно-виробничого потенціалу дрібних лісовласників та лісокористувачів виступає лісова кооперація (створення лісових кооперативів). Враховуючи великі площі самозаліснених сільськогосподарських угідь, особливо в областях Поліського регіону, у лісозабезпечених (багатолісних) регіонах лісові кооперативи у середньостроковій перспективі стануть дієвими суб'єктами лісогосподарського підприємництва, від результативності діяльності котрих великою мірою залежатиме ефективність модернізації регіональних лісових комплексів в цілому. Водночас формування вітчизняної моделі лісової кооперації має передбачати імплементацію кращих іноземних практик становлення інституту лісових кооперативів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні два десятиліття у лісовому секторі національного господарства відбулися суттєві інституційні трансформації, які значною мірою

вплинули на модернізацію регіональних лісових комплексів. У працях В. Голяна, Б. Данилишина, А. Карпука, Я. Ковалю, М. Хвесика [3-6] розглядаються ключові детермінанти регіонального комплексотворення у лісовому секторі України, прослідковується вплив декількох етапів реформування лісового господарства на зрушення у регіональних лісових комплексах, аналізуються інституційні переформатування як у регіональних державних, так і комунальних секторах лісогосподарювання, обґрунтовуються пріоритети модернізації регіональних лісових комплексів на основі імплементації сучасних інституційних форм розширеного відтворення та господарського освоєння лісоресурсного потенціалу. Водночас у латентному стані перебувають дослідження, котрі стосуються виявлення місця та ролі дрібних приватних лісовласників та лісокористувачів у процесах модернізації регіональних лісових комплексів, а також дослідження, які присвячені імплементації сучасних форм кооперації суб'єктів лісогосподарського підприємництва.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Інституційна трансформація національної архітектури ведення лісового господарства в останні десятиліття забезпечила виникнення класу дрібних приватних лісовласників та лісокористувачів, які стали невід'ємними елементами регіональних лісових комплексів і потребують інституціоналізації форм об'єднань кооперативного типу для консолідації ресурсних та інфра-

структурних можливостей з метою створення умов для забезпечення безперервного та невиснажливого лісогосподарювання.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Обґрунтування необхідності імплементації у вітчизняного практику лісогосподарювання лісових кооперативів як інституційної форми модернізації регіональних лісових комплексів з урахуванням передового європейського досвіду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Територіальна неоднорідність регіональних лісових комплексів у зв'язку із різним рівнем забезпеченості лісосировинним потенціалом та неоднаковими можливостями лісових біогеоценозів продукувати широкий спектр екосистемних послуг вимагає розроблення сучасних підходів до диференціації інституційних форм та регуляторних методів модернізації означених комплексів. Така модернізація великою мірою ускладнюється через виникнення внаслідок процесів самозаліснення сільськогосподарських угідь великої кількості лісовласників та лісокористувачів, що фактично означає поступове формування приватного сектору у сфері ведення лісового господарства.

Ретроспективний аналіз основних етапів становлення вітчизняної архітектури лісогосподарювання демонструє, що основними лісокористувачами протягом тривалого періоду виступали державні лісові господарства, що охоплювали розгалужену мережу спеціалізованих підрозділів, які забезпечували розбудову об'єктів лісогосподарської та лісоохоронної інфраструктури, а також комплекс науково обґрунтованих заходів із лісовідновлення, лісорозведення та здійснення рубок головного користування й рубок, пов'язаних із веденням лісового господарства [2, с. 400]. Водночас формування мережі дрібних приватних лісовласників та лісокористувачів внаслідок інституційних трансформацій в системі землеволодінь та землекористувань потребує корекції механізмів модернізації регіональних лісових комплексів.

Дослідження показали, що ключовими складовими модернізації регіональних лісових комплексів в умовах корпоратизації лісового сектора виступають: поширення сучасних методів і технологій невиснажливого лісокористування, зокрема наближеного до природи лісівництва; упровадження інноваційних технологій вирощування садивного матеріалу, лісовідновлення й лісорозведення; застосування передових методів боротьби з

лісовими хворобами та шкідниками; формування сучасної системи виробничо-технічного забезпечення лісозаготівель і транспортування деревини; формування біоенергетичного сектора на основі створення інфраструктури утилізації лісосічних відходів і відходів деревообробки й виробництва різноманітних видів біологічного палива; модернізація індустрії мисливського господарства; створення сучасної інфраструктури рекреаційного лісокористування, побудованої на основі розширеного відтворення та використання корисних властивостей лісів; цифрова трансформація системи управління потоками лісопродукції [1, с. 140]. Перераховані складові модернізації регіональних лісових комплексів повною мірою реалізуються у секторі постійних лісокористувачів (суб'єкти лісогосподарського підприємництва, котрі функціонують в системі Державного підприємства «Ліси України», а також сектор комунальних лісових господарств). Водночас новостворений сектор дрібних лісовласників і лісокористувачів через перманентний інвестиційний дефіцит та обмежені організаційні можливості не здатен повноцінно вирішувати означені завдання модернізації, що вимагає об'єднання їх зусиль через становлення інститутів лісової кооперації.

Становлення вітчизняного інституту лісової кооперації має відштовхуватися від передового європейського досвіду функціонування лісових кооперативів як ефективних форм ведення лісового господарства, суб'єктів лісовідновлення та лісорозведення, а також як важливого елемента подолання депресивності соціально-економічного розвитку сільських територій, де концентруються значні запаси лісосировини та спостерігається великий потенціал лісових біогеоценозів продукувати широкий набір екосистемних послуг.

У даному контексті варто взяти на озброєння кращі практики функціонування лісових кооперативів у країнах Західної Європи. Лісові масиви Європи належать приблизно 16 мільйонам приватних та державних власників, що створює унікальний, але водночас вкрай складний ландшафт для управління ресурсами. Близько 60% лісових площ у ЄС перебувають у приватній власності, тоді як 40% є державними або муніципальними. Найбільшим викликом для сталого лісокористування є екстремальна фрагментація приватної власності: майже 90% приватних лісових домоволодінь мають площу менше 10 га, а значна частина з них – навіть менше одного

га [8]. Фрагментація власності корелює з низькою економічною ефективністю через надмірно високі витрати на заготівлю деревини та значні транзакційні видатки. Крім того, малі власники часто позбавлені необхідних знань, капіталу та технічних засобів для проведення ефективних лісогосподарських заходів, що стає дестимулюючим фактором для інвестицій у стале лісівництво. У багатьох випадках це призводить до повної відмови від активного управління лісом, що підвищує ризики поширення шкідників, хвороб та виникнення лісових пожеж [10]. Тобто, незважаючи на розвиненість природоохоронної архітектоники в ЄС, у лісовому господарстві внаслідок фрагментації лісокористувань та зростання кількості приватних лісовласників підвищується ймовірність поширення численних еколого-деструктивних та природо-руйнівних процесів у лісових ландшафтах.

Лісові кооперативи та об'єднання лісовласників виступають у цій ситуації як критично важливий інституційний інструмент, що дозволяє масштабувати ресурси без зміни права власності. Вони забезпечують дрібним власникам можливості для подолання структурних недоліків шляхом спільного планування, використання техніки, будівництва доріг та консолідації пропозиції на ринку деревини [9]. Внаслідок проведення в Україні роздержавлення земель суспільної власності на початку 2000-х років шляхом паювання, активізації процесів самозаліснення великих площ сільськогосподарських угідь, особливо в зонах ризикового землеробства, запуску ринку сільськогосподарських земель та земельної регуляції у короткостроковій та середньостроковій перспективі теж слід очікувати зростання кількості лісовласників та лісокористувачів у геометричній прогресії і забезпечення їх ефективною діяльністю як в частині ведення лісового господарства, так і в частині боротьби з негативними кліматичними екстерналіями, що потребує створення мережі лісових кооперативів як важливих елементів регіональних лісових комплексів.

Водночас при програмуванні вітчизняної політики стимулювання процесів створення лісових кооперативів треба враховувати факт того, що підтримка кооперації у ЄС здійснюється в межах Спільної сільськогосподарської політики (CAP) та через Європейський сільськогосподарський фонд розвитку сільських територій (FEASR). Завдяки цим механізмам держави-члени можуть фінансувати створення лісових асоціацій, професійну під-

готовку лісовласників та інвестиції в лісову інфраструктуру [7]. Тобто основним чинником прагнення дрібних лісовласників та лісокористувачів до вступу у лісовий кооператив є можливість отримання прямої та непрямой бюджетної підтримки. За наявності пакета преференцій для лісових кооперативів у ЄС вони стають одними з основних акторів прискорення темпів подолання депресивності сільської поселенської мережі.

Німецька модель лісової кооперації є однією з найбільш регульованих у світі. Вона базується на чіткому розмежуванні між добровільними приватно-правовими об'єднаннями та публічно-правовими корпораціями, що дозволяє адаптувати форму співпраці до конкретних територіальних потреб та структури власності [9]. Функціонування німецьких лісових кооперативів значною мірою залежить від державної підтримки, що здійснюється через відповідні програми. Держава субсидує від 30% до 90% витрат на такі заходи, як професіоналізація управління, залучення зовнішніх консультантів, навчання персоналу та впровадження систем сертифікації [12]. Інституціоналізація комплексу фінансових преференцій у підсумку призвела до того, що німецька модель лісових кооперативів забезпечує подолання проявів фрагментації лісових земель та покращення умов лісогосподарського виробництва в секторі дрібних лісовласників та лісокористувачів.

Треба також відзначити, що лісові кооперативи у Німеччині різняться за правовою формою, механізмом створення та виконанням основної функції (табл. 1). Добровільне об'єднання дрібних лісовласників у лісові кооперативи в останні десятиліття зумовлено необхідністю консолідації їх ресурсно-виробничого потенціалу задля створення умов для ведення лісового господарства у відповідності з вимогами національного та загальноєвропейського законодавства. Консолідація ресурсів також потрібна для повноцінного фінансування розбудови інфраструктури збуту продукції. Публічне право до створення лісових кооперативів застосовується за умови недотримання вимог стосовно відтворення, охорони та захисту лісів. Інституційною передумовою створення мережі лісових кооперативів у Німеччині слід також розглядати історичне право, оскільки інститут приватного лісоволодіння в цій країні має давню історію. Прикметною рисою при цьому виступає спадкова власність на лісоресурсні активи.

Таблиця 1

Специфікація правових форм, механізмів створення та основних функцій лісових кооперативів у Німеччині

Правова форма	Механізм створення	Основна функція
Приватне право	Добровільне об'єднання	Спільне господарювання та збут
Публічне право	На основі закону (можливий примус)	Виправлення структурних недоліків
Історичне право	Спадкова власність	Управління спільним майном

Джерело: сформовано авторами

Цікавою з точки зору можливої імплементації для окремих регіональних лісових комплексів України є французька модель лісової кооперації. Французька модель лісової кооперації вирізняється своєю масштабністю та інтеграцією в національну промислову стратегію. Кооперативи у Франції – це потужні комерційні структури, що належать приватним лісівникам і створені для оптимізації управління та виробництва лісовій продукції з високою доданою вартістю [11]. Французька модель лісової кооперації акумулює пропозицію великої кількості дрібних лісовласників та лісокористувачів, що дозволяє їм укласти контракти з великими суб'єктами деревообробного та целюлозно-паперового виробництва, а також з енергетичними компаніями. У підсумку французька модель лісової кооперації може бути імплементована у практику функціонування регіональних лісових комплексів України у середньостроковій перспективі, коли українські дрібні лісовласники та лісокористувачі приватної власності забезпечать критично необхідний рівень консолідації лісових земель та організують комплексне освоєння широкого спектра екосистемних послуг, котрі продукуються лісовими біогеоценозами.

Для імплементації у практику ведення лісового господарства у секторі дрібних лісовласників та лісокористувачів у багатолісних депресивних регіонах України прийнятною є італійська модель функціонування лісових кооперативів через те, що вона відзначається територіальною ідентичністю, багатофункціональністю та соціальною стійкістю, зокрема італійські лісові кооперативи часто ставлять за мету збереження життя в гірських селах, створення робочих місць для вразливих груп

населення та соціально-економічне піднесення депресивних територіальних громад.

Висновки. Запуск ринку земель сільськогосподарського призначення, земельна дерегуляція та самозаліснення великих площ сільськогосподарських угідь, а також декілька етапів реформування сфери лісового господарства призвели до становлення в Україні класу дрібних лісовласників та лісокористувачів, котрі не мають достатнього інвестиційного та ресурсно-виробничого потенціалу для повноцінного ведення лісового господарства, тому доцільним є їх об'єднання у лісові кооперативи. Становлення вітчизняної моделі лісової кооперації має базуватися на імплементації передового європейського досвіду створення лісових кооперативів як ефективних суб'єктів лісгосподарського підприємництва. Німецька модель функціонування лісових кооперативів дозволяє створювати умови для подолання надмірної фрагментації лісових угідь, тому доцільною є її імплементація у вітчизняний регуляторний механізм лісгосподарювання вже у найближчій перспективі. Французька модель лісової кооперації є прийнятною для запровадження в українську практику ведення лісового господарства в секторі дрібних лісовласників та лісокористувачів з огляду на її здатність забезпечувати взаємодію з великими суб'єктами деревообробного та целюлозно-паперового виробництва. Італійська модель лісової кооперації є цінною для імплементації в систему ведення лісового господарства через її соціальну спрямованість в частині прискорення темпів соціально-економічного піднесення сільських депресивних територій, котрі виступають ареалом концентрації лісоресурсних активів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Голян В., Марчук Ю., Погуляйко Ю., Матрунчик Д., Дзюбенко О. Формування сучасної моделі фіскального регулювання лісогосподарювання як важлива передумова інноваційної трансформації лісового сектора України. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2024. Том 3(56). С. 139–155. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.3.56.2024.4406>
2. Голян В., Ткачук В., Коробка Р., Костюк Т., Погуляйко Ю., Бардась В. Фінансово-інвестиційні виміри модернізації екологічної інфраструктури в Україні: воєнні, євроінтеграційні та децентралізаційні виклики. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2025. Том 4(63). С. 391–418. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.63.2025.4888>
3. Данилишин Б.М., Хвесик М.А., Голян В.А. Економіка природокористування. Підручник. К. «Кондор», 2009. 465 с.
4. Карпук А.І. Економічне регулювання лісостористування в ринкових умовах. Монографія. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Луцьк. Твердиня, 2012. 490 с.
5. Коваль Я.В. Організаційно-економічний механізм розвитку лісоресурсної сфери в умовах ринкової системи господарювання. *Економіст*. 2011. №4. С. 53–55.
6. Хвесик М.А., Голян В.А. Інституціональна модель природокористування в умовах глобальних викликів. Монографія. Київ. Кондор, 2007. 480 с.
7. Förderung. Bundesministerium für Landwirtschaft, Ernährung und Heimat. 2024. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.bmleh.de/DE/themen/wald/wald-in-deutschland/forst-foerderung.html> (дата звернення: 26.03.2026).
8. Gerhard Weiss, Bernhard Wolfslehner, Ivana Zivojinovic. Who owns the forests and how are they managed? *European Forest Institute*. 2021. [Електронний ресурс]. URL: <https://efi.int/forestquestions/q2> (дата звернення: 26.03.2026).
9. Gesetz zur Erhaltung des Waldes und zur Förderung der Forstwirtschaft (Bundeswaldgesetz). 2021. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/bwaldg/BJNR010370975.html> (дата звернення: 26.03.2026).
10. Jacek P. Siry. Today and Tomorrow of Private Forestry in Central and Eastern Europe. *Auburn University*. [Електронний ресурс]. URL: https://www.auburn.edu/academic/forestry_wildlife/forest_policy_ctr/documents/booktoc/0851995993Ch9.pdf (дата звернення: 26.03.2026).
11. Les coopératives forestières en France. Les coopératives forestières. 2018. [Електронний ресурс]. URL: <https://lescooperativesforestieres.fr/c-est-quoi/> (дата звернення: 26.03.2026).
12. Matthias Sonnhoff, Andy Selter, Daniela Kleinschmit, Ulrich Schraml. Forest Management Cooperatives and Their Development Under Uncertain Conditions: A Comprehensive Analysis Using an Actor-Centered Institutionalism Approach. *Small-scale Forestry*. 2021. [Електронний ресурс]. URL: <https://d-nb.info/1226694454/34> (дата звернення: 26.03.2026).

REFERENCES:

1. Holian, V., Marchuk, Y., Pohuliaiko, Y., Matrunchyk, D., & Dziubenko, O. (2024). Forming a modern model of forest management fiscal regulation as important prerequisite for innovative transformation of forest sector in Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 3(56), 139–155. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.3.56.2024.4406>
2. Holian, V., Tkachuk, V., Korobka, R., Kostyuk, T., Pohuliaiko, Y., & Bardas, V. (2025). Financial and investment dimensions of environmental infrastructure modernisation in Ukraine: military, European integration and decentralisation challenges. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 4(63), 391–418. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.4.63.2025.4888>
3. Danylyshyn B.M., Khvesyk M.A., Holian V.A. (2009). *Ekonomika pryrodokorystuvannia* [Environmental economics]. Pidruchnyk. Kyiv : «Kondor», 465 s.
4. Karpuk A.I. (2012). *Ekonomichne rehuliuвання lisokorystuvannia v rynkovykh umovakh*. Monohrafiia [Economic regulation of forest use in market conditions. Monograph]. Nats. un-t bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy Lutsk : Tverdinya, 490 s.
5. Koval Ya.V. (2011). *Orhanizatsiino-ekonomichniy mekhanizm rozvytku lisoresursnoi sfery v umovakh rynkovoї systemy hospodariuvannia* [Organizational and economic mechanism of forest resource development in a market economy]. *Ekonomist*. № 4. S. 53–55.

6. Khvesyk M.A., Holian V.A. (2007). Instytutsionalna model pryrodokorystuvannia v umovakh hlobalnykh vyklykiv [Institutional model of nature management in the face of global challenges. Monograph]. Monohrafiia. Kyiv : Kondor, 480 s.

7. Förderung. Bundesministerium für Landwirtschaft, Ernährung und Heimat. 2024. Available at: <https://www.bmleh.de/DE/themen/wald/wald-in-deutschland/forst-foerderung.html> (accessed: 26.03.2026).

8. Gerhard Weiss, Bernhard Wolfslehner, Ivana Zivojinovic. Who owns the forests and how are they managed? *European Forest Institute*. 2021. Available at: <https://efi.int/forestquestions/q2> (дата звернення: 26.03.2026).

9. Gesetz zur Erhaltung des Waldes und zur Förderung der Forstwirtschaft (Bundeswaldgesetz). 2021. Available at: <https://www.gesetze-im-internet.de/bwaldg/BJNR010370975.html> (accessed: 26.03.2026).

10. Jacek P. Siry. Today and Tomorrow of Private Forestry in Central and Eastern Europe. *Auburn University*. Available at: https://www.auburn.edu/academic/forestry_wildlife/forest_policy_ctr/documents/booktoc/0851995993Ch9.pdf (accessed: 26.03.2026).

11. Les coopératives forestières en France. Les coopératives forestières. 2018. Available at: <https://lescooperativesforestieres.fr/c-est-quoi/> (accessed: 26.03.2026).

12. Matthias Sonnhoff, Andy Selter, Daniela Kleinschmit, Ulrich Schraml. Forest Management Cooperatives and Their Development Under Uncertain Conditions: A Comprehensive Analysis Using an Actor-Centered Institutionalism Approach. *Small-scale Forestry*. 2021. Available at: <https://d-nb.info/1226694454/34> (accessed: 26.03.2026)

Дата надходження статті: 20.03.2026

Дата прийняття статті: 13.04.2026

Дата публікації статті: 17.04.2026